

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut.
[kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és
minden körülmények ide intézendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert kezektől
fogadtnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

"POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár.

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Table with subscription rates: Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy óra.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyszeri beiktatásért 50k
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltár 4 hasábsopetisorsért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok sorra 50 krajczár.]

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Csütörtök Szeptember 19.

185. szám.

Három tartalomdus szó,

Ma a mi dicső királyunk az, kinek az európai fejedelmek közt a pátriarcha szerepe jutott s ő be is tölti azt. méltóan, mint a milyen egész valója. Meg is felel ennek a pátriarchális módnak az, hogy a király, valahányszor közelebről érintkezik a néppel, fogadja a legvénebbeket, kik birják annak bizalmát és bölcs szavakat intéz hozzájuk, melyek küldöik füleinek s az egész nemzetnek vannak szánva.

Igy mi feltűnő sincs abban, hogy ő felsége a hadgyakorlatokra Kisbérre érkezvén, ama vidék népének előkelőit és szónivóit fogadta s üdvözléteikre márkáns, mély benyomást keltő beszéddel válaszolt. Három tartalomdus szó világlik ki a királyi válaszokból, utmutatoul a legközelebbi időre: testvériség, a közigazgatás reformja, segítség a szűkölködőknek.

És e szavak mindegyike — ezt jól meg kell jegyezni, nem csupán azoknak szól, kikhez intézve voltak, hanem mindnyájunknak, mert a korona mindenkor a nemzet összességére sugározza fényét, különbséget soha nem ismer párt, nyelv, vallás közt.

Midőn a király éppen a katolika egyház hiveivel szemben hangsúlyozza a testvériség elengedhetlenségét, áldását, akkor a koronás pátriarcha magas szava szól minden gyermekének, kik lélekben mindig körülre vannak, és az éppen testileg is jelen voltak, kik Kisbérben a trón lépcsőjén hódolva megjelentek, csak a megtisztelő missió adatott, hogy a királyi zászlós szavait vigyék meg a népnek s maguk legyenek az elsőik, kik azokat érvényesítik. A testvériség mindnyájunk kötelessége és joga is mindnyájunknak a, valamint az áldás, melyet hoz, javára válik az egész országnak.

Nincs másként a dolog a közigazgatás reformjával sem, melynek közeli

jövetelét jelentette a király a kisbéri fogadtatásoknál. Erről a király ama vidék törvényhatóságainak képviselőihez szolt s nyomatékosan hangsúlyozta az odaadást és önzetlenséget, melyet a reform a municipiumoktól kíván; de szolt ez azoknak is, kik a törvényhatóságok kívül állnak s nem utolsó helyen éppen azoknak, kik idegenkednek a municipalismustól. Ezeknek is odaadást és önzetlenséget fog kelteni tanusítaniok. Mert a közgazgatás reformja nálunk nem sablon, „bevált minták“ szerint lesz keresztül vive, hanem a nemzet geniusának megfelelőleg, vagyis kegyeletteljes megóvása mellett annak, a mi a hegyományos institutióban elpusztíthatlan volt s a mit az idő fogja sem emészthetett meg. A reform nem német, se nem francia, hanem magyar közigazgatást hoz modern európai elvekkel.

Hogy a király utalása a rosz aratásra s következményeire nem csupán a kisbéri vidéknek szolt, az természetes; sajnos, rosz aratás volt mindenütt az egész országban s mindenütt szükség lesz az állam segítő kezére. De nem is csupán a pillanatnyi segély az, mire a király a nép figyelmét terelni akarja, a szelid vigasztaló szó vonatkozik ama jó kilátásokra is, melyeket állampénzügyi szempontból ápolhatunk a jövő évre, melyeket azonban nagyon megzavart a rosz aratás.

A sorssal ugyanis nem lehet örök frigrigye lépünk s örülnünk kell, ha sikerül — és ez sikerülni fog, — a kitzűzött ideált legalább megközelítenünk.

A király a közigazgatás reformjáról. A Pol. Corr. budapesti levelezője úgy okoskodik, hogy a királynak a közigazgatás reformjára vonatkozó szavaiból tévedés volna azt következtetni, hogy ez a reform mindenütt egyszerre fogatosítottatik. A kormány serényen foglalkozik ugyan a reform tervezetével, de kénytelen lesz annak megállapítása után a megyei és községi hatóságokat a figyelembe

veendő helyi viszonyok és követelmények tekintetében megkérdeni, mert kikérülhetlen-dek látszik, hogy ily messzebató rendszerváltozásnál a helyi viszonyok is lehetőleg számba véteessenek.

Külföld.

Sándor orosz czár megérkezése Németországba, mint Berlinből határozottan jelentik szeptember 27-ére van kitzűve. De még most sem tudni, Berlinben vagy Potsdamban lesz-e Vilmos császár vendége; ez természetesen kizárólag a czártól magától függ. — Az orosz trónörökös, minthogy a német hadgyakorlatok véget értek, már elutazott Dániába, hol a czári család jelenleg tartózkodik. — Házaság a német és dán uralkodó család között. Bizonyosnak mondják, hogy Keresztély dán herceg közelbb el fogja Margit hercegnőt, Vilmos császár legifjabb nővérét, jegyezni s ezt kétségtelenül teszi azon körülmény, hogy a császárné leányaival elindult Dániába. — A francia hivataltok ok nemesek hogy korteskedhetnek, hanem parancsot is kaptak a korteskedésre, igaz, hogy nemzeti ezébből. Faye földmívelésügyi miniszter, ugy mint előbb a belügyi, pénzügyi, közoktatásügyi miniszterek, szintén körlevelet intézett az elárendelt hivatalnokokhoz, melyben figyelmezteti őket, hogy nem maradhatsanak semlegesek a választás alatt. Minden hivatalnok kötelezve van, hogy teljes odaadással szolgálja a köztársaságot. A passzív magatartás nemesek helytelen lenne, hanem a köztársaság iránti kötelesség megsértése is, a mi nem tűrhető. — Natália királyné utazása. Natália királyné tudvalevőleg már utban van Szerbia felé. Mielőtt Yaltából elindult, Sándor czár egy külön követe, Vsevolozski kormányzó kereste föl és hosszasan értekezett vele. Utazása az orosz területen egészen o y módon történik mintha még mindig uralkodó királyné lenne s most az uralom tényleges átvétele végett térne vissza hazájába. Natália erre talán csakugyan kísérletet fog tenni. Annyi bizonyos, hogy immár állandóan Belgrádba teszi át lakását s hogy nagyon elégedetten a szerb regensséggel. Növeli a kormány kellemetlen helyzetét az, hogy hirszerint a napokban Milán király is haza érkezik. Ő a szerb lövészegetek fővédőke s az egyletek szept. 20-án tartják Pirothban zászlószentelő ünnepeket, melyre Milánt is meghívták. Ha tehát Milán ez alkalomra baza

térne, könnyen megtörténhetik, hogy ott Natáliával fog találkozni. — A z é h e z o M o n t e n e g r o. Montenegró egyes vidékein az éhínség rendkívüli arányokat öltött. Nikita fejedelem elnöklete alatt a napokban tanácskozást tartottak, melyen kimondták, hogy a bajon segíteni kell. Elhatározták, hogy a külföldön gabonát vásárolnak és a szűkölködők közt kiosztják. A szükséges összeg előteremtése végett Matanovic pénzügy minisztert a külföldre küldték.

A jövő évi költségeloirányzat.

II. A költségeloirányzat egyes főtételei a folyó évre eső eloirányzattal szemben jelentékenyebb emelkedést mutatnak a bevételek rovatában: az erdőskezelésnél (jövő évi eloirányzat 143,499-50, folyó évi 138904-50 mult évi valóságos eredmény 192417-15) a vásárvám és piaczi jövedelemnél (j. é. eloir. 61212, f. é. 505000; m. é. v. ered. 78827-52 frt), továbbá a közközházánál (j. é. eloir. 18250, f. é. 15260, m. é. v. ered. 20269-18 frt.) A közeveti vámoknak házi kezelésbe vétele tehát jövedelmező vállalatnak bizonyult. A többi főtételeknél a jövő évi és az ideai eloirányzat között nem találunk jelentékeny + különbözetet, alig egynehány 100, legfeljebb egy ezer forintnyit. A regalé utáni bevételek is a jövő évre nem csonkítva sőt némileg emelkedőleg szerepelnek a költségvetésben. — De felő, hogy a kártalanítás keresztül vitelével városunk bevételei e czimmal érzékeny veszteséget szenvednek. A sámsoni birtok, egyházak, iskolák, intézetek, helyrendőri intézmények, és árvaszék utáni bevételek eloirányzata a folyó évvel szemben változatlan. Ellenben, ámbár kevés apadás jelentkezik a folyó évi eloirányzathoz hasonlítva a m é n e s n é l (j. é. eloir. 1510, f. é. eloir. 2010, m. é. v. ered. 1873-50) cseré és téglagyártásnál (j. é. eloir. 40900, f. é. 42040, m. é. v. ered. 38298-63) és a fuvarozásnál (— 100 frt.) A kiadások rovatában tetemesebb emelkedést találunk a következő fő tételeknél: cseré és téglagyártás (j. é. eloir.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A bűnös ösvényen.

Regény I kötetben. — Irta: R. P. O.

(Folytatás.)

Kéry e naptól fogva gyakran megjelent a csásos Roxane garderojében. Lázasan türeztet át a homályosan világított folyosókon, a hol összevissza ügyelget, kifestett ábrázattal a csillogó costumekbe bújtatott sok statisza, az egyik öltözében éppen a befeszített flanelt dudolták, amott pajánul dévajkódtak és hangosan kacagtak, odább meg folyt a trivialis, nem gyöngéd élecek a kardalok között. A diva ajtaja előtt sokszor várni kell, azt kiáltja ki: „mindjárt“ s minő nyugtalanító ez a várakozás, s minő zavaró az a sok kíváncsi tekintet, mely minden oldalról báméskodva néz telénk. Végre megnyílik az ajtó, s ime előttünk áll ragyogó jellmezében az imádott nő, arca, karja, keble mind erősen kendőzött s csillámlik mint a márvány rezgő fénye, szemé az erősen feketített szempilláktól sötétebb, nagyobb a szoktnál, sajátszerű fényvillanás cikázik benne, az ügyes öltöztető az utolsó virágot vagy csokrot tűzi nagy gondosan, s a diva nagy megfigyeléssel kíséri ezt, a nagy álló tükröbe tekintve, majd megint a pipere asztalhoz ront, melyen szerte hever a piros, a fehér, a fekete festék, süttető vasak, paróka, illatszert, haj és gombostűk, odább nagy rendtelenségben értékes gyűrűk, drága karkötők, arany szerezence karikák, csatok, boglárók, az igaz kövek a hamisakkal összevegyülve. És míg ő egyre a a festékeket, hol a pirosítót, hol a fehérítőt alkalmazza nagy műterlemmel, addig összegyűlnek az imádók, a tisztelők, a habitűk, ő mind egyike mosolyog. Kezet nyujt, helylyel kínál s azok elvarázsoltan csak őt nézik, mennyi elnyomott sóhaj és irigy féltékenykedés, de mind

ez egy cseppet sem irritálja őt, hamis mosolyal mondja:

— Mit szólnak Elvirához, minő hamisan intonált, de önöknek tetszik, no persze csak szébnak kell lenni egy művésznőnek, hogy önöknek tessék, hogy mit tud, arra nem adnak sokat. Van is maguknak érzékek a művészet iránt. Ez a nő beszant szemtelen játékával, s hamis énekével. Tudják-e, minő homályos eredetű ez a maguk szépe? ... csak egy házmaster kisasszony. És akár mit beszél, legyen bár rágalom, vagy megszóllás, mindent oly szívesen meghallgatnak ezek a jámbor imádó rajongók.

Egyszerre megnyílik megint az ajtó, s egy egész groteszk alakú emberke lép be biztos fellépéssel, vége a rágalmazásnak, a diva a legszertetreméltóbb arcot ölti. „Isten hozta“ kiáltja a belépőnek, — szép hogy eljött, — a többi arcon fitmáló, gögös arczfintorítás vonul végig. Na de az a kritikus — sugja oda az egyiknek — jó kell vele bánni, mert még ma este leírja a győzelmes sikert, s ha jó van vele az ember, akkor nagyon szellemesen tud írni, s emelkedettebbé teszi a hatást.

Udvartias szertartással meg is mutatja őt a kedves a jelenlövőknek, hangsúlyozva: kedves barátom.

A míg a művésznő a kritikussal nyájas-kodik, addig a többi réveteg tekintettel nézi a szobában szerte heverő tárgyakat, a fogason függő costumot, melyet csak az imént vetett le magáról a bűbajos teremtes, ott lógnak a szépen himzett hóféhérségű szoknyácskák, az asztalon piros, kék, fekete, rózsaszín kivarrt selyem harisnyák, pompás illatozó vállfűzők, keces piczi cipőcskék, sima kis kezttyük, szallagok, toll, csipke stb., egyik szekrény tetején virágcsokrok, és mindez olyan sajátszerű büvös varázst gyakorol a könnyen izgató idegekre, s nemcsak az ifju rajongó találja felette kedvesnek ezt az egész ensembelt, hanem még az olyan kopasz bácsikáknak is, kiknek régen bűnözhetett volna már a fejelágya, — különösen fénylik a szemé.

Felhangzik a villanyos csengetyű s nyomban reá a folyosók mélyéből az ajtók csapkodása, a selyem suhogása s a siető léptek zaja terjed szerte.

Roxane ellenállhatatlan varázst gyakorolt Tiborra, kinek szenvedélyes vére hullámsan torlódtott feje fölé, ha az izgetes nő, kinek szépségétől s gyönyörű plasztikus alakjától megittasult, közelében időzött. Kezdetben a legkisebb ellentállás nélkül engedte át magát a csásbnak, biztos volt róla, hogy ez éppenséggel csak multó szenvedély, fokozottabb mámor, mely meglegelő akarattal az ember érkeiket a bódítóan szép nő láttára, de hát elmulik megint, mint amny más ideig-óráig tartó szeszély és kedvtelés. Midőn kéjes reszkéssel sietett a szép Roxanehoz, néha ügyis feltámadt benne a lelkiismeret hangos szava. Nem jól teszed, hogy keresed ezt az örületes izgalmat, minő halvány volt az a jóindulatu, kedves kis feleséged, a mint tőle eljöttél, a gyanyu alakot ölt benne, a sejtelmes fájdalom erőt látszik rajta venni. Minő határtalan gyávaság volna őt a nép és az erkölcsi felsőbbiséggel felruházott imádásra méltó teremteszt egy eszevesztet futólagos szenvedélynek áldozatául ejteni. Már a pusztá gondolati is megvetéssel tölt el saját bűnös énem iránt. De hát ilyenkor a kisértés ördöge, mely mindég merészen áll szembe a jóval, nyomban előállott pokoli szép csásos szavaival. Ugyan, hát miért ne tennéd azt a mi kellemes egész lenyvednek, elméssz ma oda, a bűbajos nőhöz, élvezed azt a kéjes, részegítő varázst, melyet piczi kezének egy gyöngéd érintése kelt benned, csak egyszer élsz, miért tagadnád még magadtól, azt a mi boldogít, azért meg nem ölöd meg a feleségedet, azt megtalálod holnap megint ártatlan tisztaságban, légy eléggé óvatos, hogy mitse gyanitson s aztán nincs baj, hát melyik férj az, ha csak egy kissé szenvedélyes vér égeti ereit, amelyik nem köpéskodik néha házon kívül; esztelen is volna, ha nem tenné, egy kis változatosság mindig fűszere marad az életnek. A titokzatos-

ság leple alatt még azok a szigoru erkölcsbirák is vétkeznek s eszeágában sincs senkinek kétkedni becsületességökben. Egészen a divatos férfiak modern eszméje: a férfinek minden szabad.

Roxane mindig szívesen fogadta a grófot, s eléggé rokonszenvesnek találta arra, hogy kellemesnek találja társaságát, különben gyorsan átlátta, minő heves vágyaktól eltelten közeledik feléje ez az ember. Jól ismerte a férfiakat. A szerelemben rendszeren a férfiak vesztik el előbb a lelki egyensúlyt, egy szép, ügyes és okos asszony könnyen diadalmaszkodhatik felteütnk; minden szerelmes férfi kisebb-nagyobb mértékben bolond, nem lát át a tárgyilagos praktikán, a nő kezdetben kaczerkodik vele, midőn már a szenvedély fennen lobog benne, elkezdi változatosság kedvéért a jól kiszámított, rideg kegyetlenkedést, s mikor a férfi küzködésében, már-már erős elhatározással ki akarja magát ragadni a szenvedély mámorából, akkor csak egy mosoly, egy biztató gyöngéd szó, s menten egészen és igazán rabunk, annyira hatalmunkban van, hogy azt tehetjük vele, a mit akarunk.

(Folyt. köv.)

A debreczeni vásár.

Mottó: „Feltűnt előttem a sátraknak népe“.

Arany.

(Folytatás)

Móricz Antal négy mogyoró peje feltűnt lankadatlan, egyenletes menése által, — Szaplonezay Sándor négy süttő pejével — az első ménlóvak valának — csupa hab volt mindkettő Feltűnt a báró Stojka négy szjáhátu fakója, melyeket Jancsi kocsis úgy hajtott be, hogy alig voltak tikkadtak. Fogarassy Samu ötöse ki volt már állva — mert nejjével, Kende Clementine-nel együtt ült egy üveges batárban s lovainak a meg

34,200, f. é. előir. 27,975, múlt é. v. eredm. 31372.42; vásár-, vám- és piaczi jövedelem (j. é. előir. 33520, f. é. előir. 20,100, múlt é. v. eredm. 38037.34) és helyrend-
őri intézmények (j. é. előir. 52839, f. é. előir. 44229, múlt é. v. eredm. 38794.57).
A két évi előirányzat között csupán a szin-
ház rovatban némi különbség; a jövő évre
a folyó évinél kevesebb kiadás irányoztatik
elő a sámsóni birtokra (-197), szántó- és
kaszáló földekre (-1603), ménesre (-58),
erdőkezelésre (-6646), városi épületekre
(-2313), fuvarozásra (-412), regáléra
(-2973), szennyvízvezeték és kam-
taira (-435), vegyes kiadásokra (-50),
árvaszákra (-15), katonai szállásolásra
(-1663), és közkórházra (-40 frt).

A rendkívüli költségvetésnél a jövő és
jelen évi előirányzat között roppant külön-
ség mutatkozik, a minék egyszerű oka, ha
emlékeztünk nem csak, csupán az, hogy az
1899-re az akkor aktuális lévő fogyasztási
adót nem lehetett számításba venni. A folyó
évre 36456 frt rendkívüli kiadás volt előirá-
nyozva (s 3000 frt bevétel). A jövő évre
ezimén 184356 frt van fölvéve, a melyből a
fogyasztási adó bérletére eső 138000 frt hij-
zával 46356 frt esik egyéb rendkívüli kiadá-
sokra, a mi 10156 frt nyi szaporodást mutat;
1888-ban 230243 67 frt volt a valóságos ren-
kívüli kiadás (a fogyasztási adó bérletszégével
együtt) s 176208,20 frt a bevétel.

Azokkal tartok, a kik Debreczen legna-
gyobb díszességét abban találják, hogy a vá-
ros mindenkor nagy szerepet vitt s hogy jö-
vőre is olyant vigyen a magyar nemzeti kul-
tura történetében. Local patriotizmusom leg-
több büszkeséggel azokra az áldozatokra gon-
dol, melyekkel a város és polgársága kultu-
rális czélú intézmények alapját veti meg, —
ilyenek fentartásáról és gyűmölösztetéséről
gondoskodik. — Ezen nézetben lévén, a rész-
leteknél első helyen és legszivesebben a köl-
tségvetés azon rovatával foglalkozom, mely
egyházak, iskolák és taninté-
zetek dotatióit foglalja magában.

E czimén összesen 54270,20 forint
van előirányozva, 1048,65 frttal, több mint a
folyó évre és 1624,75 frttal több, mint
mennyi 1888-ban tényleg kiadatott. — Tehát
évről évre folyamatosan bár lassu emelkedés lát-
szik*, a mit örömdve constatálhatunk.

Ezen összeg következőleg oszlik meg:
a. ev. ref. egyház 2730,52 (-200) b.,
ev. ref. főiskola 5407,87, c. ref. elemi iskola
14614,65 d., városi főreáliskola 13394,40,
711,40; e. r. kath. egyház 463; f. r. kath.
elemi iskola 5205,25; izr. iskola 500; h. in-
tézetek (Andabási Szilágyi int. kath. árvaház
rajziskola) 130; i. óvodák 1459,75 (+407,25)
k., ref. szegény ápolók 5862,50; r. kath.
szegény ápolók 491,75; m., ipariskola 2500;
n., ágostai iskola 504 (+4) o., zenede 506

*) 1887-ben e czimén 51954 frt volt a tényleges
kiadás.

nem szokott, — 10 mértföldig tartó homokon
ugyanesak volt a nehéz kocsival dolga.

Leszaky Kálmán két eszdőre, Ujhelyi
Sándor négyese, az Ujhelyi Feri négy fehér
jével nem versenyezhettek, melyeket Czígyus
Jósi kocsis kitünő mérséklettel hajtott, hogy
mikor Debreczenbe beér, még akkor is vígan
tudjon mozogni.

A legszebb fogat azonban Patay And-
rásé volt B. B. nagy bélyeggel oldalukon;
báró Bánffy benezhidai méneséből került ki a
négy szép állat, mely egyformán állt, egyfor-
mán járt; mintha ma is látnák. Linda a gyp-
lős, Kamilla az ostorhegyes, nagyságuk da-
czára mily bámulatos könnyűséggel mozog-
tak s Dáma a rudas, a valódi szolid rudasok
kitaláló tüze mellett mily erőt és szépséget
tanusított.

Az öreg Elek Gábor, az öreg Blaskovics,
ki vejét Kállayt járt egyuttal látogatni, há-
rom-három lóval jöttek gyorsan ügetve, majd
Rác Samu hajtott három sárgát és egy pejt,
míg sógora Farkas Lajos, — gróf Károlyi
György nagy-károlyi méneséből gyűrt be ti-
zenhatedik markos nagyságu, de azért bá-
mulatos könnyűséggel járó négy sötét pejt.

Bay Berci ötösét veres dolmányos lo-
bogós ingű kocsis hajtotta egy üveges batár-
ban, egyformán fogatva mind az ötöt. Lát-
szott, hogy ura is, a kocsis is ért a lovak
befogásához és a lóhajtásához.

A három Péchy fia, Gábor, Pista és Tam-
ás, három négyessel jöttek be Kázmárkáról,
Báczay Albert, Quodlibetjével, Szentimrey
főszolgabíró négy szürkéjével erősen képví-
selték Abauj-vármegyét.

Lónay Berci M. Szigetén egy bakovini
földesúr méneséből Ramaszkántól vett 11
darab kanczát, melyekből nehéz betanításuk
után, ritka győzelem lovak váltak.

Zoltán Feri nézette Nozdoviczky Gyur-
inak gróf Schönborn Dependeng telivér eső-
dörétől származott, Vay Józsi által behajtott

(+6) p., általános elemi iskola czélokra 500
forint.

E kimutatásból kitűnik, először, hogy a
város községi jellegű, saját tanintézetekre
csupán 17347,90 frtot költ évente a rendes
költségvetés keretén belül; mert a többi do-
tatió nagyobb részben felekezeti s kisebb
részben társadalmi intézményekre esik; má-
sodszor kitűnik, hogy ezen 54000 frtot haladó
összegeből is 6374,75 frt. emberbaráti intéze-
tek 3193,52 frtot egyházi czélok kapnak s
tulajdonképen csak 44601,93 frt jut oktatás
és nevelésügyi czélokra.

Ezzel azonban még nincsen kimorítve
az az áldozat, melyet Debreczen város köz-
művelődési, tudományos, művészeti és huma-
nus intézményekre ad évenként.

A fentebbi összeghez (az emberbaráti
intézmények közé sorolando közkórházra elő-
irányzott 25000-nyi évi kiadást számitáson
kívül hagyva) kell még vennünk, szintén a ren-
des költségvetésen belül a színházra előirány-
zott 6698,10 frtot; továbbá a rendkívüli köl-
tségvetés rovatában a következő összegeket:
kereskedelmi a k a d é m i a (és nem „iskola“)
1000 forint, Erdélyi magyar közművelődési
egylet 1000 forint Csányi József szobrász,
Saveli Dezső festő és egy közép ipartanodai
tanuló ösztöndíja 800 (+400) főiskola i
nyilvános olvasó terem (és nem
főiskolai olvasókör, Főszámvévo ur!) 200,
színházi suffita világítás berendezése 3000 ft.
Ezekkel együtt az 54270 frt, 66968,30 frtra
növekszik, a mi Debreczen város összes jövő
évre előirányzott bevételeinek 7,1%-át képezi,
míg a rendes budgetben e szobán lévő czi-
meken előirányzott 60968 frt a 800970 fra
számított rendes bevétel 7,6%-nak felel meg.
Még ezeken felül is marad a város ál-
dozatkészségéből, a mi nincsen elszámálva,
hogy többet ne említsünk, az iskolák, ezek
tanárai és tanítói valamint a színház évente
697 öl tüzfát kapnak a várostól, s e fának
értéke körülbelül 6300 frtra becsülhető. —
Továbbá az ev. ref. egyház és a város közt
létrejött megállapodás értelmében új elemi
iskolai helyiségekről, tanítói lakásokról ezek
tatarozásáról a város gondoskodik, (talán a
r. katolikuskonál is így van?). Az e czimén
igényelt összegek azonban nem tűnnek ki a
költségvetés előirányzatból.

De bármily tekintélyes összeget képví-
seljen is a Debreczen város által kulturális
és humanus czélokra évente hozott áldozat, —
még mindig fennmarad a kérdés, hogy ez áldozat
mértányos, igazságos, kielégítő arányban
áll-e a házi pénztár budgetjével, a kultúra és
humanismus követelményeivel és a város méltó-
ságával?

Bizonyos vagyok benne, hogy a felele-
tet illetőleg egészen ellentétes véleményeket
hallanánk, ha megkérdeznék az embereket.
A magam szerény nézetét a költségve-
tés tételeire vonatkozó észrevételeimmel együtt
a következő számban fogom megtenni.

két 17 markosát és a Dijontól származott két
kis mént.

A Malonyai Berti három pejé és egy
szürkéjét, melyet az herceg Sanguskótól
hozott Galicziából, szintén nagyon nézték, de
drágálták. Ezek igen szépek voltak, de a
szokatlan hámbokban nagyon nehezen mo-
zogtak.

Csanády János négy — 16 markos lova
midőn a rudasnak, mely „Rezes“ nevű vérese
deres volt, neki szóltak, az észrevehetőleg
meghuzta a kocsit, a többi három éreze a
könnyítést, neki fektült, s úgy hagyta a ló
Malonyai arabait, mint a villám. Komoróczy
Peti, öt kis pej lóval a világért el nem ma-
radt volna, folytonosan pattogott, de azért
egy sem vágott fel, míg az arabusok úgy
megkapták a kocsiukat, hogy alig bírta őket
megfogni.

A gyülekezés változatos képét egy lovas
csoport fejezte be, Nadányi Imre, Gázi
Imre, Reesky András, Elek Miska, Dézsy
Imre, Sobes György jöttek jó lépő háts
lovaikkal, számtalan agaraiakkal. Alig volt
hossza vége a nagyszerű agaraszat leírásá-
nak, mely r-ggel 8 órától este 6 óráig
tartott.

Szentmihálynap vasárkor már a tenge-
rit is letörték és levágták ezen évben, mert
a hosszas száraz-ág korán érlelte meg a ten-
gerit. Debreczentől a Kadartsig meg sem ál-
lottak, pedig jó három mértföld volt. Szeren-
csétlenség sem történt. Dézsi angol lova
a csutakaföldön felbukott vele, alkalmat szol-
gáltatva Nadányi Imrénak a nyujtott nyaku,
zablába fekvő, lábaitkal alig emelő angol faj-
lovak — mint agaraszlovak ellen egy erős
philippicát tartani, pedig nem sok kedve volt
a beszédhez, mert a Reeski agara leverte
híres Feoskéjét, melyet azelőtt két héttel 200
frtért kértek. Most, hogy ez a „szegény“ érte,
egyszerűen felakasztotta a drága agarat.

Napi hírek.

— **Eső, hó, hideg.** Így lehet most jel-
lezni a „végnasszonyok nyarat“, melynek
az idén „foga“ van, még pedig ugyancsak
éles foga, a mi nincs mindég meg azoknál,
kikről e máskor enyhe időszoakat elneveztek.
A hideg meg sem várta, míg az elmaradha-
talan ősi versek tudatják velünk, hogy itt
az ősz, hullanak a levelek. A poeták elkes-
tek, az idő egyszerre oly haragos hideg lett,
hogy a kipirult orczák és meleg téli kabátok
eléggyé refrálnak a beállott változástól. Va-
sárnap óta, oly metsző hideg alkalmatlankod-
dik nálunk, hogy komolyan megjedhettek a
szegények, kik szeptember havi budgetjökben
hiába k-reik a „fűtőanyag“ tételt. Négy nap
óta nem láttuk a napsugárt. Komor felekek
takarják el az eget és meg meg ered elkese-
redve az eső, temédek alkalmatlankodást
okozva a szüretelőeknek. De a mi időjárásunk
meg hagyján, ahöz képest, a mit másfelé
véghozvitt Eos. Valóságos téli időről, ha-
vazásról jönnek hírek. Tátrafüreden hat centi-
méter rétegi hó esett. Modor környéke szin-
ten fehérik a hóval, ép ugy havazást je ente-
nek Ischlből, Ausseeből, Salzbürgből, hol a
hegyek harmadrészben hóval vannak boritva
Stejrben, Insbruckban, továbbá Csehország,
Magyarország és Szilázia sok részében szin-
tesen havazott s ugyancsak rányomta a
hegyekre a fehér hálósapkát. Ausztriában a
a legobb fürdőhelyen a havazás a szeptem-
beri kurának gyors végét vetett, a minék
folytán most nagy a lamentáció a bécsi la-
pok vidéki tudósításában. Reményeljük azon-
ban, hogy Reaumur és társai az idén még
magasabba emelkednek.

— **Új helyi termék a könyv piacon.**
B o l d i s á r K á m á n, lapunk iju beunka-
tára ősz folyamán egy kötet beszélyt ad ki.
Az előzetési felhívások elkészültek és pár
nap alatt szétkölödtek.

— **A városi építkezések keresztülvitelével**
megbízott állandó küldöttség ma délelőtt 9—11
óra között üést tartott gr. Dégenfeld József
enöklete alatt. A ülés tárgyat ezuttal a kö-
kórház építésének kérdése képezte. Mi már
nem a tanácskozásokról szeretnénk híreket
hallani; hanem a falak emelkedésében öhaj-
tanánk gyönyörködni.

— **Új beton burkolat.** A Melocco testvé-
rek első m. kir. szab. szines cementlap és
mükögyára Budapestről, ismét egy betonjár-
dát készít városunkban, kiserletképen s annak
kimutatására, hogy a beton menyiben állja
ki e versenyét az aszfalttal. Ezen új próba
betonburkolat számára a mérnöki hivatal a
Nagy-osapó-utca torkolata és a nagytemplom
közötti fa-ort jelölte ki. A Melocco-czég em-
berei már föl is szedték a régi téglaburkolat-
ot.

— **Hymen.** Matolcsy György m. kir.
posta és táviratírást f. h. 18 díkan eljegyezte
a szép és művelt Scheppel Nemes Ilona kis-
asszonnyal.

— **Új gyalogjárdák.** A multkor megirtuk,
hogy a Czegléd, Nagyvárad és Széchenyi-
utczákon építendő új gyalogjárdák anyagául
egy vegyes bizottság az aszfaltot, még pedig
a magyar aszfalt részvénytársaság aszfaltját
ajánlotta a városnak. — A tanács nem fo-
gadta el ezt a javaslatot, hanem nyilvános
árlejtést hirdetett melyou nem csak aszfalt-
tal, hanem betonnal vagy más jó, kipróbált
minőségű anyaggal is lehet versenyezni. —
Az árlejtés idejéül f. h. 27-ike van kitűzve.
— A jövő évi költségvetésben a házi
pénztár részéről öt ezer forint már föl is van

A czukrász előtt álló fiatalok között,
mint a férfi szépség híressé vált alakjai:
Móricz Samu, Kende Gusztó tűntek fel; az
utóbbi valódi Journaalkép volt, Gunckel bécsi
szabó híres ruhái ugy álltak rajta, mintha reá
öntötték volna.

A czukrásztól egy öreg ur jött ki; tég-
dig érő sötét zöld rokk volt rajta, a hátulsó
zsebéből a kóstók sallangjai látszottak. Nagy,
senator ur volt, gyönyörű szép Néli leánya
val; két, Debreczen városi sötét gejt, 16 mar-
kos által vont hintóban ülve, vonultak el a
fiatalaság szemé láttára.

Sokan a vendégek közül felváltva ke-
resték fel az öreg Steinfeld Mihályt, a vidék
milíomos bankárját, ki nevelőből solid keres-
kedés utján lett milíomostól, de éppen olyan
szerény és alázatos volt és éppen ugy meg-
tisztelte a vidék tekintetes urait, mint a
számtalan sok bárót és grótot, kiknél éppen
ugy kifogyhatatlan volt ezreivel, mint a kis-
sebbe-nél százazs előlegeivel.

Éppen oszlani akart a közönség, midőn
egy eknős szekérben, nyeregéből hajtvva, öt
egérszörű kis ló lombos sörényvel, hosszú
gazdag farkával, apró fejével, nagy orlyuká-
val, tüzes nagy szemével vonta magára a
figyelmet: a Kudrics méneséből valóknak
báró Geramb Szlatináról állítottak b-üket
eladásra. De figyelmet érdemeltek a gróf Te-
leki Sándor és Katona Miklós székely lovai
is, azonban megfigyelni más ezeket alig volt
idő, mert a Beöthy kisasszonyok kíséretében
sok fiatal ember ment a színházba, melyet
egy bőkező hazafi egészen sajátjából emelt
Debreczen városnak — ajándékban.

A színházban Egressy Gábor játszott
„Legjobb az egyenes ut“ és „Egy ur és
egy asszony“ című vígjátékokban, a mű-
értő közönség nagy élvezetére.

(Folyt. köv.)

véve ezen három élénk forgalmu utcánknak
új gyalogjárdával való ellátására. — A mun-
kálatoknak egyidejűleg s egyszerre kell tel-
jesítettnek; a kötékeket azonban, melyek
a város és illeto háztulajdonosok között fele-
részben és a telkek utcaai homlokzata ará-
nyában oszlanak meg, több évi részletre szá-
kítva fizetik.

— **Havazás Mármarosban.** Mármaros-szi-
gethi levelezőnk írja, hogy ott a hegyeket
tegnaptól fogva — mindenütt hóréteg borítja.

— **Adomány.** A fumei I. magyar petro-
leum finomító-, rizshántoló és keményítőgyá-
rak, továbbá az első osztrák jufe fonó és szö-
vényár magyarországi fióktelepe, s Reisinger
kézmárki faredőgyáros, valamint Haas Fülöp
és fia, meg Topits József fia budapesti czé-
gek legutóbbi napokban gyönyörű szép áru-
minta gyűjteményekkel ajándékozták meg k-
r e s k e d e l m i a k a d é m i á n k á r u s m e i
és technológiai mütermét. A szakoktatást elő-
mozdító szemléltető gyakorlatra szánt e kegyes
adományokért ez uton is háas köszönetet
mond Dr. Bayer Ferenc igazgató.

— **Tűzijátékot** szándékozik rendezni f. h.
22-én, vasárnap Thanoffer Pál n. károlyi
pyrotechnikus a Nagyerdőn. A városi tanács
ezt neki megengedte. Thanoffert igen ügyes,
leleményes tűzmesternek mondják. A nyáron
a fővárosi községnek tüzből bemutatja az
Eiffel tornyot is.

— **Ellenorzési szemlék.** Az ellenorzési
szemle Debreczenben a cs. kir. 39-ik gyalog-
ezredbeli katonákat illetoleg 1889. évi október
hó 8-án, az idegen ezredbeli katonákra októ-
ber hó 9-én és az idegen származásu, de vá-
rosunkban tartózkodó bármely fegyvernemhez
tartozó katonákra nézve október 10. a pót-
szemle végre 1889. évi október hó 25. és
26. á n r e g g e l 8 ó r a k o r a C s a p ó u t c a i „K o v a s “
lakanyában fog megtartatni. Az ellen-
orzési szemlére minden, bármely fegyvernem-
hez tartozó hadseregbeli s tengerészeti, tar-
tósan szabadsággal s tartalékos katoná, kü-
lönbség nélkül arra, ha valjon az Debreczenben
illetékes, vagy pedig városunkban csak ide-
iglenesen tartózkodik, — katonai igazolványi
könyvecskéje elhozatala mellett, a fent em-
lített helyen és időben, minden további idézés
vagy felhívás bevására nélkül az ellenorzési
szemlére megjelenni tartozik. Hogy pedig az
ellenorzési szemle által mindenki foglalatossá-
gában a legrovidebb időig gátoltassék, a
megjelensre következő sorrend állapítatik
meg, ugymint: október hó 8-dik napján az
1879., 1880., 1881., 1882., 1883., 1884., 1885.,
1886., 1887. és 1888. évben sorozott póttar-
talékosok és azon egyének, kik bármiféle fel-
mentési jogczim alapján helyeztettek a pót-
tartalékba és a ki az 1889-ik évben tényleges
szolgálatban nem állott vagy fegyvergyakor-
latokon részt nem vett a cs. és kir. 39-ik
gyalog soredrehoz sorozott debreczeni illeto-
ségi katonák. Október hó 9-ikén az 1879.,
1880., 1881., 1882., 1883., 1884., 1885., 1886.,
1887. és 1888-dik évben sorozott debreczeni
illetőségű más fegyvernemhez tartozó huszár,
tüzér, tengerész, szekerész és azon egyének,
kik bármiféle felmentési jogczim alapján he-
lyezettettek póttartalékba és október hó 10-én
Debreczenben tartózkodó idegen származásu
bármely fegyvernemhez tartozó, cs. és kir.
szabadságos és tartalékos katonák. Végre az
1889-ik évi október hó 25. és 26-án tartandó
pótszemlén minden, a fözsemlén elmaradtak
tartozandának a fentebb kitűzött helyen és
órában idejekorán és pontosan megjelenni,
még pedig ugy, hogy 25-dikén a 39-ik gya-
log, 26-dikán az idegen származásu és idegen
ezredbeliek szemléznek. Az ellenorzési szem-
lén megjelenni nem köteleztettek azok, kik
az 1889-dik évben tényleges szolgálatban
állottak; továbbá katonai kiképzetésben
vagy fegyvergyakorlatban részt vettek. —
A honvédek ellenorzési szemléje pedig folyó
évi november hó 2. és 3-dik napján reggeli
8 óraker a Péterfia-utcai honvédlaktanyában
fog megtartatni. Az ellenorzési szemlére min-
den tartósan szabadsággal és tartalékos hon-
véd, különbség nélkül arra, ha valjon az Deb-
reczenben illetoke, vagy pedig városunkban
csak ideiglenesen tartózkodik, — honvéd iga-
zolványi könyvecskéje elhozatala mellett, a
fent kitett helyen és időben, minden további
idézés vagy felhívás bevására nélkül az elle-
norzési szemlére megjelenni tartozik. Az esse-
ketési és özvegyeségi bizonyítványok elhoza-
tala nem kívánatik. Az 1889. évi november
hó 2-kán az 1878-dik évbéli tartalékosok és
az 1878., 1879., 1880., 1881. és 1883-dik évben
sorozott honvédek és póttartalékosok; az
1889-dik évi November hó 3-kán az 1878.,
1879., 1880. és 1883-dik évben sorozott, ugy-
szintén az 1878-dik évbéli tartalékos huszá-
rok és a városunkban tartózkodó más község-
beli születésű idegen magyar királyi és osá-
szári királyi osztrák honvéd zászlóaljokhoz
tartozó szabadságos és tartalékos honvédek.
Az ellenorzési szemlén megjelenni nem köte-
leztettek azok, kik az 1889-dik évben tény-
leges szolgálatban állottak; — továbbá kato-
nai kiképzetésben vagy fegyvergyakorlatok-
ban részt vettek és az 1877-dik évbéli soroz-
ott és tartalékos honvédek. Az utószemle a
fent kijelölt helyen folyó évi November hó
25-ik napján reggeli 8 óraker a I. zászlóalj Péterfia-
utcaai laktanyájában lesz. Ha valaki a meg-
jelenni köteleztettek közül a fő. és utószem-
léről is elegendő ok nélkül elmaradna, — a
katonai fegyelmi büntetés alá fog vonatni.

— **Találtatott egy cseh vizsla kutya.** Tu-
lajdonosa jelentkezhetik a III. ker. rendőrka-
pitányságnál.

köz-
kere-
szek-
terj-
kon-
odas-
nem-
hívá-
idő-
várn-

gyal-
fón-
dand-
czen-
rancs-
log-
az-
had-
1300-
39, g-
szó-
szó-
terfá-

polgá-
elves-
volt-
ves-
ha a-

feld-
26-dí-
része-

zászl-
zik e-
ezred-

a kir-
böző-
oszá-
ben-
kell-
hat-
fogla-
mint-
halad-
denna-
34 év-
több-
és Pé-
udvar-
az eb-
hogy-
akkor-
mint-
ség s-
a ki-
az eg-
látat-
gyors-
kor-
ép ke-
egy k-
keme-
Az é-
megfe-
fordul-
tudni-
hus-
mely-
kehus-
s for-
ételek-
hogy-
mint-
harap-

pátol-
ja, ar-
Káro-

sőbb-
minde-
menn-
lott a-
délye-
is an-
velho-
anyag-
tárho-
jogás-
évbén-
kális-
tikus-
hát, h-
akart-
a th-
akart-
a mi-
belile-
könyv-
emeze-
A kü-
a kor-
gélyz-
képez-
erre a-
mérkő-
szava-
tanár-
lehető-
mindig-
A jog-
ták a-
lában-
perce-
kihírd-
nior h-
zött T-
163

nak
nün-
tel-
yek
fele-
arás-
za
sz-
eket
itja.
stro-
gyá-
szó-
nger
ülp
czé-
ár-
k e-
smei
elő-
nyes
netet
f. hó
rolyi
nás
gyes,
áron
a az
zési
logi-
ber
któ-
vá-
nhez
pót-
és
Kö-
llen-
nem-
tar-
kü-
ben
ide-
ny-
m i-
ezés
ési
szé-
t az
tos-
a
atik
az
85.,
tar-
tel-
pót-
ges
for-
tik
etők
79.,
86.,
eni
zár,
ek,
be-
én-
ásu
kir.
az
ndó
tak
és
ani,
ya-
gen
em-
rik
ben
—
yó
eli
an-
n-
n-
b-
an
ra
a
bi
le
es-
za-
er
és
en
az
8.,
y-
zá-
gá-
á-
oz
k.
te-
y-
o-
k-
o-
a
nó
3.
a-
g-
a-
a

— A szeszhalok elárúsításával foglal-
kozók (vendéglősök, kocsárosok, kávé-
kereskedők) a pénzügyigazgatóság mára ösz-
szehívta a városához s ott azon ajánlatot
terjesztette elbűk, hogy az italmérséi adót
konzorziummá alakulva bérleljék ki. Az állam
odaadja nekik évi 95000 frtért. Az italmérok
nem lévén előre még tájékozva sem az össze-
hívás czéljáról, a gondolkodásra 8 napi határ
időt kértek. A pénzügyigazgatóság 8 napig
várni fog.
— Honvédeink idehaza. A 80. honvéd
gyalogdandár öszi gyakorlatai Váradon hét-
főn véget érven, a debreczeni 3. gyalogfel-
dandár tegnap este érkezett vissza Debrec-
zenbe Ritter István ezredes, feldandár pa-
ranosok vezetésé alatt. — Honvédeink gyal-
og meneteltek Váradtól Debreczenig. — Ide
az este hat órakor érkeztek meg. — A közös
hadisereg tisztikarából többan kilovagoltak az
1300 fonyi legénység elé; a város alatt a
39. gy. ezred zenekara is várta őket s zene-
szó mellett vonultak végig a városon, a Pé-
terfia utcai lakanyába. — Ma a szabadságos
legénységet hazabocsátták.
— Elvesztett pénztárca. Egy helybeli
polgár tegnap a nagytemplom előtti téren
elvesztette pénztárcaját, melyben 340 forint
volt és egy értéktelen kifizetett váltó. A sz-
ves megtaláló 50 forint jutalomban részesül,
ha azt a rendőrkapitányi hivatalhoz felviszi.
— Teljes tanácsülés volt ma gr. Dégen-
feld József főispán elnökelete alatt. A 1. hó
26-dikán tartandó közgyűlés tárgyai előkészí-
tésével foglalkozott.
— Távozó bakák. A 39. gyalogezred 3-ik
zászlóalja, 332 ember, ma este 10 órakor utaz-
zik el új állomáshelyére, Zarába. Csirtik al-
ezredes zászlóalj parancsnok vezeti őket.
— Az utazó udvari konyha. Most, hogy
a király ő felsége bejárja a monarchia külön-
böző részeit, uton van az udvari konyha egy
osztálya is. Rendesen valamely alkalmas szin-
ben belyezik el, ha megállapodnak s készülni
kell udvari ebéd előteremtésére. A konyha
hat kiképzett szakácsot és vagy tíz kuktát
foglalkoztat, egy igen tekintélyes öreg ur,
mint főnök, vezetése alatt, a ki tudomány
haladását annyira szemmel tartja, hogy min-
dennap folyvást tanul újat és újat, bár már
34 éve van az udvarnál és az idén is tett
több héten át tartó tanulmányutat Londonban
és Párisban. Elv, a mit meg is tartanak, az
udvari konyhán, hogy semmihez egy órával
az ebéd ideje előtt még hozzá sem fognak,
hogy friss, zamatos legyen minden. Hanem
akkor aztán tűznek égni, sültnek pirulni kell
mint a parancsot. Hogy a tűz égjen is szük-
ség szerint, arról egy külön fűtőgondoskodik
a ki ellátja a három tűzhelyet, melyek közül
az egyik nyitott és ez csupán fa-szénrel táp-
lálatik. Megesik, hogy a tűz ereje nem elég
gyors, vagy nem megfelelően intenzív, ilyen-
kor aztán toldják, a minő gyűlköny anyag
egy kezü ügyébe esik, mint például a multkor
egy kiló friss vaj, a mit úgy behajítottak a
kemenczébe, mintha valami tuskó lett volna.
Az ételek különben jórészt a francia izlésnek
megfelelően vannak elkészítve, s csak ritkán
fordul elő olyan, a mit a kisbéri háziasszonyok
tudni vágya ugyancsak megcsudált mint, a
hus körtésére szolgáló „uborka-pástétom”,
mely pogácsa alakra főtt uborka, belül csir-
kehus-hachéval, kis sonkás gömbbel a tetején
s forrón kerül az asztalra. Az elkészített
ételek mennyiségéről az adhat némi fogalmat,
hogy Kis Béren egy nap alatt nem kevesebb,
mint 270 eszikét tett az udvari konyha meg-
haraphatóvá.
— Elvesztett egy írott zenekóta az Euró-
pától a katólikus templomig. A ki megtalál-
ja, annak kellő jutalom biztosítottik: Rácz
Károly zenekarvezetőnél.
— A nemes tanuló ifjuság köréből. A fel-
sőbb tanuló olvasó egyetemenek tisztújítása
minden esztendőben nagy zajjal szokott végre
menni Tavaly is ugy volt, az idén sem szál-
lott alább a választási izgalmak és szene-
vények hévmerője. — Sőt tavaly is, az idén
is annál tüzebben forrtak a kedélyek, mi-
velhogy a diák igények és ambíciók előtt
anyagilag is nagy tisztességgel bíró könyv-
tárnoki állásra fölléptetett jelöltek egyike
jogász, másik theologus volt. — A mult
éven a jogászok lettek a nyertesek egy fi-
skális észre és fufangra valló ügyes diploma-
tikus tozással. Egészen természetes volt te-
hát, hogy a jogászok mindenáron meg-
akarták tartani az így nyert hegemoniát,
a theologusok is mindenáron vissza-
akarták szerezni az elveszített pozíciót. —
A mi addig mindig az övék volt, míg szám-
belileg is versenyeztek a jogászokkal. Amazok
könyvtárnok jelöltje Körössi Bertalan 2. jh.,
emezék pedig Csánky Benjámin 4. th. vct. A
küzdelem annál hevesebb volt, mivelhogy
a kortes hajlamu diákok, a joghallgatók se-
gélyző egylete ezuttal egyetleneget pártot
kepezték, összes erejüket és tevékenységüket
erre a téré vethették. Tegnap vala az össze-
mértőzés: a szavazás. D. u. 2 óratól 6 ig
szavaztak a hívek G é r e s i Kálmán felügyelő
tanár jelenlétében, s az utolsó perzig nem
lehetett tudni, ki lesz a győztes. Csaknem
mindig egyenlők voltak a szavazatok. —
A jogászoktól jobban telt. Bérkocsikon hord-
ták a szavazókat, a kik vonakodtak a maguk
lábán fölláradni. Várakozás és izgalomteljes
percek valának azok, melyek az eredmény
kihirdeté-éig eteltek. Szabolcska Mihály szé-
nior hirdette ki, hogy 332 tag közül 319 szava-
zott le. A szavazatok így alakultak: alelnök
Tóth István 152, Kazay Gyula
163 esk. felügyelő. Főjegyző Szabó

Imre 4 jh. 151, Boross Jenő 4 jh. 159
Aljegyző: Balogh Ferenc 3 th. 146,
Boor János 3 tk. 157. Könyvtáros:
Csánky Benő 4 th. 156, Körössi
Bertalan 2. jh. 163. Tehát a jogászok
győztek, a nemzeti szín szalagosok és elbuk-
tak a vörös szalagosok. Az „eszmékért küz-
dők” nevében Boross Jenő üdvözölte az új
könyvtárnokot, a ki viszont megígérte, hogy
igyekezni fog jó rendet teremteni a könyv-
tárban. A győző párt estére Kemény János
„Kis pipájá”-ban gyűlt össze magnum á do-
mást inni.
— A diadalkapu visszája. A szászországi
hadgyakorlatok alkalmával történt a követ-
kező mutatságos eset. Egy század község V i l-
mos császár és Albert király fogadásá-
nál nagyon ki akart tenni magát s fényes
diadalkaput állított. A diszkapun legfelül egy
nagy tábla volt megerősítve, melyen ékes
fölrít pompázott: „Üdv Vilmos császárnak!”
A császárnak szemmel láthatólag megtetszett
a diadalkapu és fölrítata. s mikor a hirtő
áthjtott a diszkapun, a császár vissz fordult,
hogy hátról is megtekintás a készületet. Ki
írja azonban le az urakodó melezpetését és
derültséget, mikor a fölrítatos tábla hátoldalán
óriás betűkkel és szavakat pillantotta meg:
„Kosurigi sörfőzde. Dupla má-
rciusi sör, palackja 15 fillér.”
— Milyen lesz az idő? Mivel Európa
nyugati része felett igen magas a légnyomás
míg északkeleten alacsonyabb, ennőfogva a
közeli napokra hűvös, száraz időt várhatunk,
északi szelekkel. Pár nap óta nálunk már
olyan hűvös az időjárás, — hogy magunkon
könnyen eltűnjük akár a télikabátot is, — a
kályhában pedig a vígan lobogó tűzet.
— A kiállítások látogatottsága. Az első
nagy nemzetközi kiállításnak, a londoninak
1851-ben naponként mintegy 40 000 látogatója
volt, 1862-ben csak 44 000. Az 1855 iki párisi
kiállításán csak 24 000-en fordultak meg nap-
jában. Már az 1867-iki 42 000 ember nézte
meg egy nap, az 1873-iki pedig 65 000, mind-
össze 12 1/2 millió. Az 1873-iki bécsi kiállítá-
son szintén 40 000 ember fordult meg napon-
ként, míg az 1876 iki philadelphiai átlag
61 000, összesen 10 millió ember látogatta.
Mindezeket nagyon fölülműja az idei párisi
kiállítás, mert eddig egy napra közel 150 000
látogató jut. Ennyit még egy kiállítás sem
birt vonzani.
x Becsét veszti a legválasztékosabb éte-
l, ha nincsen étvágyunk. Az étvágy ger-
jesztésére egy, mint mindennemű gyomor-
bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink
figyelmébe, „Egger diju almazott Szóda
Pasztillát”. Kapható 25—50 kros eredeti
dobozokban; következő gyógyszerárakban:
Muraközy Károly, Tamási Béla, Balázs
Ödön, Mihálovits István, Tóth Béla Gölt,
Nándor, Örvényi Ottó, Dr. Rothschnck V)
Emil Debreczenben. (Telephon összeköttetés.)

Színház.

A színházi bérlet ideje a régi bérlőkre
nézve holnap 20-án, lejár. — Ismételve figyel-
meztetjük a bérlő uraságokat, hogy helyük
íránt intézkedjenek s lehetővé tétessék, —
a nagyszámban jelentkezett új bérlők igényeit
is ki-légítheteni.
Jutalomjátékok M-Szigeten. Szintársula-
tunk nem sokára befejezi már működését Szi-
geten, hol a zord, esős, hideg idő miatt a
színház látogatottsága némileg megcsappant.
Az érdeklődés most a jutalomjátékok körül
összpontosul. A mult heten K o p á c s y Ju-
liska k. a jutalomjátéka volt s a közönség,
mely a nézőtérzt zsutolásig megtöltötte, a sz-
eretet számos jeleivel elhalmozta a kedvelt
énekesnőt, ki a „Nebántsvirág” czimz-rep-
ben ezuttal ismét megmutatta, hogy Somlóné
mellett ő a vidék egyik legszámottevőbb pri-
madonnája. A jutalmazottnak 16 szebbnél
szebb virágoktrét nyújtottak fel a zenekar
ból, a zsinórpadlásról pedig virágos borította
el kiléptekor. Hasonlóan szép és lelkesült ju-
talomjátéka volt R ó n a s z é k i n e k, a ki
„Tyukodi Lőrincz” czimű saját bohózatával
szerzett kellemes estét a nagyszámú közönség-
nek. A jövő héten pedig a S o m l ó n é ju-
talomjátéka lesz a „Csokon szerzett völegény”.
ben. A közönség nagyszerű tüntetésekre
készül.
Új színmű. Máramaros-Szigetről írják az
„Egyetértés”-nek: „A régi és az új” a czime
a Szépfaludi O. Ferenc 3 felvoná-
sos színművének, melyet a debreczeni
szintársulat a hó 23-án ad elő. — E
színmű az akadémia harmad évi gr. Teleki-
féle 100 aranyos pályázatán a Gerő Károly
nyertes „Eladó leány” czimű darabja ellené-
ben két szavazatot nyert s így csak egy szö-
val esett el a jutalomtól. — R a k o d c z a y
Pál, a kitünő rendező utmutatása szerint sze-
nizotta a szerző a darabot, melyben a fő női
szerepeket Medgyaszay Eveline, Palotay Pi-
roska, Arday Ida, László; a férfi szerepeket
Somló, Molnár, Péchy, Balassa, Rónaszéki,
Hegyesi játsszák.

CSARNOK.

A csavargók.

A csavargók többféle kasztra oszlanak.
Legkevésbé veszélyesek azok, a kik egész
nap az utcán ögyelegnek. Ezek a helyi csa-

vargók, a kiket némi kötelék-k fűznek a szü-
lővároshoz, talán egy elcsenevezett gyerek,
a kivel nem mer idegenbe menni, vagy az
ősi fészket megszokott banya, a kinek a csa-
vargó az életet köszönheti. Az utczái csava-
rgókkal legfőbb csak a rendőrségnek gyűlik
meg a baja.
Második kasztra tartoznak azok a csa-
vargók, a kiket a lokal-patricizmus egy da-
rab földhöz köt. Ezek künn kóborolnak a ta-
nyákon, földeken, ellátogatnak közel fekvő
helységekre is, de valami nagyon messze nem
távoznak el attól a „darab földtől.” Ezek a
csavargók természetesen már ismeretséget köt-
nek a csendőrséggel is.
Az országos csavargók leginkább veszé-
lyeztetik a közbiztonságot. Az ő csavargásuk-
nak már nem szab határt a lokal-patricizmus.
Odamennek, a merre a kedvük tartja. Ő nekik
persze már szélesebb ismeretségük van. Isme-
rösök az államrendőrséggel, a csendőrséggel,
a helyi rendőrökkel.
Az ilyen csavargóknak már „nevük” is
van. Van olyan csavargó, a kinek a neve is-
meretesebb, mint egy-egy országos hírű em-
beré. Teszem föl a szegediek Konstantinja,
akármerre menjen, a lapok mindenütt „jelzik”
a megérkezését.
A csavargók a társadalom mohái.
Kiirthatatlanok, mint a mohák, a melyek
mindenütt megteremnek. Erdőn, mocsárban,
kőfalakon és házföldeken. Csavargót is talá-
lunk mindenütt. Javíthatatlanok, kipusztítha-
atlanok. Ha olykor belekerülnek is a bört-
önbe, megint kiszabadulnak és újra kezdik a
régit életet. Csavargóknak. Nem bánják a szá-
razságot, nedvességet, meleget, napfényt,
fagyaló szelet. — Ha a fizikai körülmények
időnként meg is rongálják szervezetüket s
kórházba kerülnek, bizony nem várják be a
folyógyógyulást napját, újra nyakukba veszik a
világot. Iszonyodnak a munkától. Azt, hogy
egy helyben maradjanak és reggeltől estig
bordják a téglát vagy ássák a földet, nagyon
nyomorúságos életmódnak tartják. A csavargó
bizik a szerencsében, örökösben remél, örökös-
keres és vár valamit, a minek hite szerint
előbb-utóbb el kell jönnie.
Vannak csavargók, akik annyira ragasz-
kodnak a életmódjukhoz, mint a rajongó szí-
nész a színpadhoz, vagy a cigány a zenéhez.
Rá is lehet ismerni a czébbeli csavargóra
rögtön. Rendesen tetőtől-talpig rongyos em-
berek ezek, a mint mennek az országuton,
piszkos gunyájuk fityegő rongyai röpkönek
utánuk. A csavargó nem dalol, ritkán van jó-
kedve. Ha nagyon éhezik és nincs alkalma
lopni, munkát keres. De ki fogad egy csa-
vargót munkába? Elutasítja mindenki. A
csavargó nem keseredik el, (mert bizik valami
különös szerencsében), házról házra jár és kol-
dul. — Az emberek rákiáltanak: miért nem
mgyen dolgozni, hiszen elég erős ember! A
gyerekek ráusztják a kutyát. A pap azt
ajánlja neki: Bizzék Istenben és akkor nem
osalatkozik. Végtelen sok nyomorúságon
meg keresztül egy csavargó, nagyon sokat
hányódik-vetődik, mig elkecsereedik (a társa-
dalom intelligensabb tagjai könyebben elke-
csereznek, mint a társadalom kivetett, földhöz
ragadt nyomorultjai) Ha aztán a rendőrök
a börtönbe lödtik a csavargót, a bíró így
kiált rájuk: „Miért nem tér a jó utra?”
A csavargó csak egy utat ismer, az or-
szágutat. Ha erről le kell térnie, csak kenyé-
rét teszi.
A csavargónak három háza van, a hol
időnként megszotha magát huzni; városház,
fegyház és kórház. Hát nem elég szép házak
ezek? Hiszen azok a házak, a melyekben a
becsületes emberek laknak, viskók ezekhez
képest! Ezt nem tagadhatja senki sem, hogy
igy van. A csavargó, ha megújja a csaragst
végre is palotákba jut.
Haj, csakhogy e fényes palotákba nem
lehet egykönnyen bejutni. — Az embereknek
előbb alkalmas helyet kell kinézni, a hol ér-
demes megcszkizni még a végső nyomor-
ban is annyira szeretett szabadságot. Ha az
alkalmas helyet kinézte msnának a csavargó,
akkor bátorságra van szüksége, hogy beha-
toljon oda, vagy betörjön oda, a honnan va-
lamit lopni akart. Azután ha betör és rajta-
csipik, persze hogy eldöngögték. Hátrakötik a
kezét és úgy viszik a csendőrök elbe. Azok
a csendőrök, hej, veszedelmes emberek! Ke-
ményen bannak a kezük ügyébe akadt sze-
gény csavargóval és ha erővel is, de kicsiba-
rják belőle a vallomást.
Ha a ker. börtönbe kerülnek ott jó he-
lyük van, ott biztonság és rend uralkodik. A
koszt kijár napjában háromszor, a szakácsok-
ra orvosok ügyelnek föl, hogy az ételeket jól
készítsék és el ne rontsák a szegény rabok
gyomrát. A börtönőrök a csendőrökhöz ké-
pest, angyalok.
Hanem az idő n m olyan, mint a bört-
ön; nem áll meg egy helyben, folyton halad,
siet, fog. Egyszer csak újra kinyílik a csa-
vargó előtt a börtönajtó. Újra szabad és csa-
vargó újra. Legutolsó hely a hová kerül; az
kórház.
A kórház ajtajára nem tesznek lakatot,
a csavargó mégis fogva van. Odaküti az ágy-
hoz, nem békó, de halálhozó betegség. A
csavargó ezután még egyszer s utoljára meg
jelenik az országuton, de ekkor nem a maga
lábán: halottas kocsin, gyaloglatlan deszkako-
porsóban fekvé.
A ki ezelőtt nem tudott megmaradni
egy vármegyében, most kénytelen egy kis lá-
dában meghúzódni.
*) Természetesen nem a debreczeni kórházat érti
az czikláró.

Bedobják a gödörbe a durva koporsót,
Csendőrök, rendőrök a nyilvántartó könyv-
ből kihuznak egy sort.
Aztán el van felelve minden.
U-i.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

Kiadó.

Egy kényelmes beosztású 5 szobá-
ból és hozzá tartozó mellékhelyiségekkel
álló utczai lakás. jutányos áron minden
órán kiadó.
Értekezhetni, a szerkesztőségnél.

Szabó Lajos fiai cég

Debreczen, Rózsater.
Az öszi idényre raktárra érkeztek:
Női ruhaszövetek,
Flanell, Kasán, Moldon.
Gyapju Himalaya kendők
Haraszt kendők,
téli harisnyák.
Szönyegek, ágyterítők
PAPLANOK.
A hirneves cosmanósi gyárból:
Mosó velezek.

A Margit fürdőben

a téli idény kezdete előtt szükségessé
vált átalakítások miatt
a női gőzfürdő
a hó 23-án el lesz zárva
és helyette a férfigőzfürdő hasz-
nálhatása következőleg van beosztva:
Mindennap déli előtt 6 óratól déli 1-ig
férfiaknak.
Mindennap délután 2-től esti 6 óráig
nőknek.
A fedett téli uszoda 23-kától fogva a
férfi vendégek részére egész nap rendelkezésre áll.
Az uszás tanításra beiratkozhatni bár-
mikor a pénztárnál.

ZÁDOR LAJOS

selyem, divat, kézművészet
kereskedése és
női divat-terme
DEBRECZENBEN, főpiacz, a városház épületében.
Raktáromon dus választékban talál-
hatók
női felöltők,
köpenyek és bundák,
a legújabb párisi és berlini modellek
után készítve; gyapju, matlasse, peluche
és más divatos kelmékből; egyszerű ki-
állításról kezdve, a legfinomabb külön-
legességekig.
Női ruha készitési termeimet
elsőrangú szakképpett egyének vezetése
és tetemesen szaporított munkaerő mel-
lett úgy rendeztem be, hogy menyasz-
szonyi, béli, látogatási, uti, séta, gyász
és pongyola ruhákat, — nemkülönben
mindenféle felöltőnyöket mérték szerint
a leggyorsabban, legjobb izlésben és ju-
tányos árakon elkészíttethetek. Ugyazin-
tén elvállalok
egész menyasszonyi készletek
kiállítását.
Elegáns angol ruhák tiszta gyapju kel-
mékből 30 frttól kezdve, valamint
gyászruhák 12 óra alatt,
Gyakorlott női ruha varróleányok
és tanuló leányok felvétetnek.

A debreczeni termény és áruaktár részvénytársaság

t. cz. részvényesei

az 1889. évi September hó 29-én délelőtt 10 órakor Debreczenben

a városháza nagyteremében tartandó

rendes évi közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyak:

- 1) Az igazgatóság évi jelentése és az 1888/9-k évi zárszámadások előterjesztése.
- 2) A felügyelő bizottság jelentése.
- 3) Az 1888/9 üzletévi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása a zárszámadásokra nézve.
- 4) Az igazgatóság indítványa új raktárhelyiség építésére.
- 5) Egy a társulat bekerített telken kívül eső kis szálló terület esetleges eladása.

Azon t. cz. részvényes urak, kik szavazati jogaikkal kívánunk élni, tartoznak részvényeiket az alapszabályaink 24. §-a értelmében legkésőbbben a közgyűlés előtt 1 nappal a társaság pénztárára, vagy pedig a helybeli „Ipar és kereskedelmi banknál“ térítvény és igazolójegy kiszolgáltatása mellett letenni.

Debreczen, 1889. September hó 7-én.

Az igazgatóság.

Korona forrás.

Gazdák és iparosok általános hitelszövekezet debreczeni főktelep áru csarnoka

ajánl:

Előre haladt ásványviz évad miatt

a még raktárunkon lévő idei töltésű

2 literes palaezkokban

lévő

legjobb üdítő Korona forrás viznek

palaezkját 20 krra szállítottuk le

minden egyes üres palaezk 8 krért vétetik vissza.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövekezet debreczeni főktelep áru csarnoka. Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás

Korona forrás

Korona forrás.

Tóth Gyula

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA
vaskereskedő cég, DEBRECZEN, városháza épület.
ajánl dus választékban kitűnő minőségben és legjutányosabb
árak mellett:

öntött vaskályhákat
fa és szabályozható s én és kokszt fűtésre, hazai gyártmány.
Eredeti „FRIEDLANDI“ szabályozható, töltő és
„meidingi szystem“ kályhák
szén és kokszt fűtésre, csiszolt és nickl párkányzattal,
ugyszintén köpenynyel,
mindenféle színben zománcozva,
öntött vas és lemez takarékos konyhákat,
Tizedes-, egyensúly-, házi-, kalmár- és rud-mérlege et
jótállás mellett,
zománcozott öntött vasedényeket,
zománcozott kék és márványozott lemez edényeket jótállással,
acél szerszámokat
minden iparághoz, beltűdi, német és valódi francia gyártmányban,
minden darab jótállás mellett
stíriai huzalokat és huzalszegeket,
„Alpine“ féle, úgy mint a vasárak szakmába vágó összes cikkeket.

A Mc. Cormick aratógép képviselése

A Mc. Cormick aratógép képviselése

332. szám.

1889.

Arverési hirdetmény.

Alőirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-sa értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a h. bősörményi kir. járásbírósg 2072/889. számú végzése által Sermer Armin javára Láng Gábor ellen 64 frt 52 kr. tőke, ennek 1889. év Mártius hó 10 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 59 frt 10 kr. perköltsg követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül és le foglalt és 1323 forintba becsült házibutorok, agancsok, mérnöki eszközök, göré és egyebek, valamint őszri rozs és tengeri termésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 2869/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperesnélja h. bősörményi Erdész lakon leendő eszközésére 1889-ik év október hó 3-ik napjának d. n. 3 órája határidőül kitűzetik és ahöz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érinett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elaladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108 §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt H. Bősörmény 1889-dik évi s ept. hó 10. napján.

BÓDOGH Z.

kir. bírósági végrehajtó.

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép és tűzoltoszerk gyára, harang és érezöntödeje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern techniai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ ÉS MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékék

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

